

Transport av miljøfarlig gods langs vår kyst- en miljøtrussel?

Transporten av miljøfarlig gods langs norskekysten er økende. Det gjelder spesielt russiske fartøyer som frakter olje, kjemikalier, radioaktive stoffer og fartøyer som er under slep, og som skal til opphogging i asiatiske land. De værforholdene som råder langs norskekysten setter store krav til fartøyenes tilstand og mannskapenes kvalifikasjoner. De uhell som allerede har skjedd i den senere tid, både med ordinære transportere og i forbindelse med slep av kondemnerte fartøyer viser klart at det er grunn til skepsis. I tillegg til den akutte faren knyttet til fartøyenes last, vil vrak som blir liggende lenge i sjøen, være en langsiktig lokal forurensningskilde på grunn av utlekking av bunnstoff (tributyl tinn TBT) og andre antibegroingsstoffer fra skipsskrog.

Skipsuhell, som skjer nær kysten, vil innen kort tid føre til forurensningsproblemer i strandsonen, ettersom fartøyene går nær land. I første omgang bør fokus settes på forebyggende tiltak (sikkerhetskrav til skip og mannskap, utvidelse av territorialgrensen til 12 nautiske mil, overvåking av skipstrafikken, merking av farleden, utbedring av kartsystemer etc.) Når uhellet først er ute, er det viktig å ha en beredskap som tar hånd om skadebegrensning (f.eks. oppsamling av olje, sikring av vrak etc.). Som et ledd i denne beredskapen bør det også parallelt iverksettes registreringer av miljøeffekter.

Den norske kystlinjen er meget lang og den er oppskåret i holmer, skjær og fjorder. Det vil derfor være store arealer som blir påvirket i forbindelse med et forlis av et fartøy som transporterer farlig gods. Kystsonen er sårbar av mange grunner. Det er knyttet store økonomiske interesser til oppdrettsnæringen og kystfiskeriene. I kystsonen har store bestander av sjøfugl og marine pattedyr sine viktigste oppvekst- og beiteområder. I tillegg er kystsonen gyteområde for en rekke av våre viktigste fiskeslag. I kystsonen finnes også en rekke marine verneområder, rekrasjonsområder og brukerinteresser knyttet til turisme.

Det er viktig å fokusere på hva Norge kan gjøre for å bidra til at trafikken langs kysten blir mer trygghet. Dessuten må Norge legge opp en beredskap mot de ulykker som likevel kan komme.